

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

87. Benignè nostri à Rege habentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

dumtaxat ne Rhodium, illuc remitteret, ob multas planè falsas quas proferebat rationes, aliquas fortassis, non æquè ab recto alienas. Designatur illuc Antonius Pontes, & Gaspar Amaralius, cum Antonio Cardino, transituro quamprimum, ad illuminandum Christi luce Latorum Regnum, quod consilium postea processu caruit. Februarij octavo decimo anni 1631. Macao cum soluisset dierum septemdecim turbulentissima navigatione Tunchinum attingere, incredibili quidem Christianorum gratulatione, sed sua haud paulò maiori, cum suis ipsi spectarent oculis, quibus extrema timerant salutis pericula, auctos in duplum numero, feruore, & æternorum studio Christianos, quod iure inuento Rhodij attribuendum est, qui tres, vt diximus, insignes Catechistas curæ illius Christianitatis voto obstrinxerat: quanquam si res inspiciatur penitiùs, illæ ad Christum vbique tam faciles, & numerosæ accessiones ortum habuere, ex peculiari diuini spiritus impulsu vniuersum id regnum extraordinaria vi tam efficaciter agitante, vt emersi modo è sacris fontibus seu viri seu femine, statim profilerent, & quæ norant de Christo prædicarent, suaderentque quam plurimis possent: itaque pro quinquies mille sexcentis duobus Christianis quos illinc discedens reliquerat Rhodius, octies mille nongentos quadraginta duos Amaralius veniens numerauit, in quibus permulti armis, literis, & nobilitate valdè conspicui. Magdalena Regis defuncti vidua; Catharina eiusdem filia; Regnantis gener Ignatius, cum Iosepho patente, septuaginta pagorum Præfecto, nec dissimili splendore alij. Post Deum tamen Ricci Catechismus conuersiones has mirificè promouit, cum Mandarinorum Sinensium munitus præemijs, admiratione ac laudibus, maximè verò argumentis ex naturæ depromptis iudicio, censeretur passim indubitata veritatis: eam ob rem, & typis de nouo subiectus, & breuior alius Patre Soerio auctore.

37.
Benignè nostri à Rege habentur.

Tunchinensis Ecclesiæ tam propitium serenum effecit vt Patres Regem confidentiùs adirent, ibat tunc omni ordinum omnium splendidus maiestate, vt Literatorum adesset Examini, & comitabantur procedentem, hominum circiter millia triginta; conspectis qui occurrerant Patribus frontem ad eos explicuit verbisque, ac vultu hilaris, eorum audiuit salutationem; post inter eundem, cum iis paululum collocutus, tres illis mandauit dari equos insignes, quibus sequerentur. Indebiduo accersitos, trahentque familiariter in varia sermonem, interrogauit abruptè, satin' ij libenter suo in regno essent, nec expectato responso ego quoque, subiecit, in eo libenter vos video. Si que huius mei erga vos animi si queritis pignus, quod amplam vobis facio potestatem Christianam legem promulgandi, & meis populis eam amplectendi; dumtaxat Deorum nostrorum statuas ne iniuria lædant, minus quod iis inesse diuinam nihil autument, saltem ne mihi displiceant. Sub hæc iterum de Rhodio, & Marchesio exulibus, postque ritus solennes agendarum Regi gratiarum à Patribus editos, fore vitæ promissis.

promisit, vt templum iis & domum extrueret, (quod ei postea excidit) demùm illos ab se comiter dimittere cœli, ait & terræ Dominum rogare, vt vitam mihi, & valetudinem, populo meo messes præstet vberissimas. Et horariam machinam rotis fabre aptam, dono ab iis accepit cuius occasione deinceps crebrius in palatium sunt vocati: Degebant interea iussu Regis apud Mandarinum illius generum, qui ob suam in omnes & vxoris beneficam indolem, toti aulæ in delitiis erat; illic statim facellum decenter componere, sacra tabula decorare, haud quidem per se, sed pro spectantium oculis eleganti, & insinuare sensim mysteria tabulæ, & præcipua dogmata salutis Christianæ quibus Principis vxor, ingens breui concepit, suæ ignorantæ odium, & Bonziorum à quibus decepta fuerat. Tempus aliquod in facello cum honorariis puellis trahebat quotidie ad pedes Saluatoris, recitandis quas iam optime tenebat precibus, & hauriendis auidè de Deo & æternis quæ proponebantur. Quibus tandem effectum vt fateretur Patribus se esse Christianam, Regis tamen parentis metu, à quo teneriter grandi suo malo amabatur à suscipiendo baptismo arceri. Christiani verò reliqui quorum bonam partem ab accessu Patrum excludebat palatij dignitas, contributione liberali domum iis extruere volebant; sed non placuit Patribus grauari illorum paupertatem, aut significare diffidentiam promissi quod de ædificanda nobis æde sacra Rex identidem iterabat. Interpretatus ergo cum Principe coniuge Mandarinus, aut promissa illa, pulchra verba esse, aut fortè veriùs argumenta nostræ parum adhuc in regno solidæ stationis, vt cui nec locus, nec soli palmus attribueretur, domum nobis ad latus sui palatij posuerunt. Non sunt vñ Patres totà illorum munificentia, sed eo solum quod non abhorrebat ab religiosa pauperitate, præferebaturque semper expectationem promissi Regij de quo nefas erat vllam præferre dubitationem. Paucis diebus constitit fabrica ex connexis inter se cannis, insertis que in rudes è sylua trabes, & opertis palea tegulari. Agitabant ad illam milites iussu Mandarinum nocturnas excubias, quot enim illic interdum opifices, totidem noctu fures, qui eam alioqui nullo negotio expilassent. Augusti vicesimo quarto pars eius sacris dicata est, sacrificij diuini oblatione summe pia, sed minimè strepera, ne qua Regem nobis perpetuò intentum, sinistra in nos moueret suspicio. Necessaria plane cautione. Pauld enim quam nauis Lusitana accingeretur ad reditum, ecce tibi ab eo Eunuchus, indicens Patribus vt nauieadem repeterent Macaum quod motum consilio dicitur impiissimi cuiusdam ipsius generi, & indignatione aduersus Lusitanos, à quibus in Regem Cocincinæ negata sibi auxilia dolebat quæ Regi Sinarum contra Tartarum præbuisent. Egere Patres apud eum causam, vocatos venisse, sedem in regno non fixisse nisi vltro delatam; Christianissimi promulgandi facultate vsos quam liberaliter ab eo nuper acceperant, denique infidum ad datæ fidei reuocauere memoriam; vni primùm, deinde alteri mansionem in regno annuit,

Tum elici-
untur.